Begroting 2023

(Inclusief meerjarenbegroting 2023 – 2026)

Definitieve versie

Vastgesteld dd. 16-01-2023

Voor akkoord:

Voorzitter Raad van toezicht

Mevrouw S.H.A. Hakstege

Inhoud

Voorwoord 3
Algemeen 4
Begroting, strategisch beleidsplan en de 7 domeinen 4
Maatschappelijke thema's jaarverslaggeving 5
Risicomanagement: risicoprofiel, analyse en kengetallen 7
Leerlingaantallen 2020-2025 9
Uitgangspunten 10
1. Begroting 2023 12
Toelichting 12
Prognose resultaat 2022 15
2. Meerjarenbegroting 2023-2026 17
Meerjarenexploitatie 17
Meerjarenbalans 20
Investeringen en voorziening onderhoud 21
3. Liquiditeitsbegroting 23
Kasstroomoverzicht 23
Treasuryplan 24

Etten, november 2022

Voorwoord

Voor u ligt de begroting 2023 en de meerjarenbegroting voor de periode 2023 t/m 2026 van Essentius. Evenals voorgaande jaren laat ook deze (meerjaren)begroting zien dat Essentius een financieel gezonde stichting is. Met de verder afvlakkende krimp, ons strategisch personeelsbeleid en adequaat risicomanagement zijn wij in staat om de financiële risico's te minimaliseren. Ons risicoprofiel en de hiermee samenhangende gunstige financiële positie alsook de diverse kengetallen bevestigen dit. De begrote negatieve resultaten voor de komende jaren kunnen prima opgevangen worden vanuit onze reserves. We benutten ons kapitaal hiermee efficiënt en de positieve resultaten van de afgelopen jaren vloeien direct weer terug naar het onderwijs. De middelen worden rechtmatig en doelmatig ingezet, onze besturingsfilosofie "Beleid stuurt geld" blijf onverminderd van kracht.

De forse, doch slechts tijdelijke financiële impuls vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) heeft ons meer ruimte gegeven om extra, met name jong personeel aan ons te binden. We hebben met deze middelen al ruim 13 fte aan tijdelijke formatie in kunnen vullen. De niet ingezette NPO-gelden per ultimo 2022 worden toegevoegd aan een bestemmingsreserve en de verwachting is dat deze middelen richting eind 2023 volledig zijn besteed. Het bestuur is voornemens om de tijdelijke contracten in het kader van de NPO-middelen zoveel mogelijk om te zetten in reguliere formatie waarmee tegelijkertijd de uitstroom van personeel als gevolg van pensionering grotendeels opgevangen zal kunnen worden.

In deze begroting hebben we weer voldoende ruimte ingebouwd om eventuele financiële tegenvallers op te kunnen vangen. We hebben bijvoorbeeld een 1,2 fte in de bovenschoolse vervangingspool op kunnen nemen, naast de extra toegekende formatie voor de scholen van 10% vanaf 2019/2020. Ook ontvangen de scholen vanuit het centrale budget extra middelen ter dekking van de extra investeringen in devices voor de leerlingen. We blijven daarnaast ook investeren in de verduurzaming en optimalisering van onze schoolgebouwen. We zoeken dus binnen onze mogelijkheden continu naar verbetering en groei, met het strategisch beleidsplan "in de hand" vanuit onze gezamenlijke missie.

De gemeentelijke opheffingsnormen zijn in 2018 naar beneden bijgesteld, dit pakt voor de getals- en bedrijfsmatige instandhouding van onze scholen positief uit. De stichting verkeert wat dat betreft niet in de gevarenzone en alle scholen kunnen zich volledig richten op het 'bewijzen van de eigen kwaliteit'.

De cao blijft een lastig te voorzien effect hebben op de begroting. Budgets komen vaak laat vrij waardoor bestedingen scheeflopen in opeenvolgende jaren. Voor 2023 is de in 2022 afgesloten cao nog van kracht waarbij het dichten van de loonkloof met het VO is ingezet.

Met ingang van het kalenderjaar 2023 vindt er een vereenvoudiging van de bekostiging door OCW plaats. De belangrijkste financiële effecten betreft enerzijds een herverdeeleffect en anderzijds het (verplicht) afboeken van de vordering op OCW in 2022. In de voorliggende begroting wordt hier verder op ingegaan.

De perikelen rondom Corona verdwijnen langzamerhand naar de achtergrond, de diverse protocollen zijn actueel en indien nodig op ieder moment toepasbaar. We blijven de ontwikkelingen nauwlettend in de gaten houden en monitoren continu ons ziekteverzuim. De richtlijnen rondom hygiëne, ventilatie, contacten en testen bij ziekte zijn nog van kracht en helpen om de continuïteit en kwaliteit van ons onderwijs te waarborgen.

Essentius kijkt vanuit een realistisch én ambitieus perspectief met veel vertrouwen naar de toekomst om al onze kinderen het beste en passend onderwijs te kunnen bieden vanuit goed werkgeverschap in samenwerking en verbinding.

Mede namens de RvT Essentius,

Albert Sluiter, directeur-bestuurder.

Algemeen

Begroting, strategisch beleidsplan en de 7 domeinen

In deze paragraaf wordt een verbinding gelegd tussen de begroting en ons Strategisch beleidsplan 2019-2023 "Gezamenlijk, grenzeloos groeien 2.0" met de 7 domeinen. In ons strategisch beleidsplan staat onze identiteit en krachtige legitimatie verwoord, deze zijn afgeleid van onze statutaire missie. We beschrijven onze overtuiging en gezamenlijke bevlogenheid: levensbeschouwelijk, pedagogisch, onderwijskundig en maatschappelijk. Onze visie op zeven domeinen, onze kernactiviteiten, met de ambities voor de komende jaren zijn eveneens te lezen in het strategisch beleidsplan. Per domein wordt aangegeven hoe de uitwerking van het SBP zich heeft vertaald in deze begroting. In 2023 wordt het nieuwe Strategisch beleidsplan opgesteld voor de periode 2024-2028.

Onderwijs, 'Het beste is pas goed genoeg!'
Met de tijdelijke middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs en de in 2022 toegekende tijdelijke subsidie basisvaardigheden hebben wij een financiële impuls gekregen om de veelal negatieve effecten van de corona op de ontwikkeling van onze leerlingen zo beperkt mogelijk te houden en waarneembare, meetbare vertragingen weg te werken. We kunnen hiermee nog meer ruimte en aandacht bieden voor de cognitieve, sociale, affectieve, emotionele én motorische ontwikkeling van onze kinderen. We ervaren veel flexibiliteit, veerkracht, creativiteit en samenwerking van onze leerlingen en teams in het bijzonder en organisatie in het algemeen.
Externe ondersteuning door Helder onderwijsadvies om onderwijsopbrengsten op orde te houden en te anticiperen op nieuwe toezicht- indicatoren vanuit inspectie wordt waar nodig geïntensiveerd. Alle scholen hebben een basisarrangement, we kijken gericht naar het aanbod, zicht op ontwikkeling en didactisch handelen. T.a.v. het didactisch handelen zullen alle medewerkers zich de komende jaren verder scholen in de Expliciete directe instructie. Sociale, fysieke en psychische veiligheid bij kinderen staat met de aanstelling van antipest-coördinatoren nog hoog op de agenda. Om te checken of alle processen voldoende/ goed zijn ingericht hanteren we de Riskchanger, deze tool is helpend om te komen tot gewenste aanpassingen in beleid en waar mogelijk verbeteringen op te pakken, hierin proberen de directeuren gezamenlijk op te trekken en te leren van en met elkaar.

Personeel, 'Sterk samen'
Leidend is het normatief kader waarin toedeling van formatie is geregeld. Ook op basis van indicatoren en specifieke doelsubsidies wordt formatie additioneel toegevoegd. In het huidige schooljaar 2022/2023 is voor de scholen de extra formatie vanuit de werkdrukmiddelen, het samenwerkingsverband en de bovenschoolse vervangerspool van 10% additioneel toegevoegd om de werkdruk te verlagen en het ziekteverzuim met het eigen personeel op te kunnen vangen. Met de vereenvoudiging van de bekostiging vanuit het Rijk per 2023 zullen wij ook de onderliggende parameters en uitgangspunten in het normatief kader actualiseren om aan te blijven sluiten bij de nieuwe wijze van bekostigen.
Er is continu aandacht middels scholing en begeleiding voor het onderhouden, dan wel verbeteren van de bekwaamheden van de leerkrachten en de directeuren. De gesprekscyclus met daarbij een observatie-instrument vanuit Kapablo en EDI (Expliciete directe instructie) vormt een krachtig middel. Daar waar verslaglegging nu nog via hard-copy plaatsvindt zoeken we naar een digitaal AVG veilig systeem in de Cloud en gebruiken we De Digitale GespreksCyclus. Aandacht zal zich na jaren van boventallig personeel de komende jaren vooral focussen op actieve werving en binding van medewerkers; het vinden, binden, boeien en behouden. Met de aanvullende, zij het tijdelijke middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs en de subsidie Basisvaardigheden (toegekend aan twee scholen) hebben we voor het huidige schooljaar en minimaal het komende schooljaar ruim 13 fte extra aan personeel kunnen werven en aan ons kunnen binden. De verwachting is daarnaast dat we de komende jaren natuurlijk verloop op kunnen vangen met een deel van deze nieuwe, veelal jonge leerkrachten, onderwijsassistenten en leraarondersteuners.

Innovatie, ‘Niets blijft, behalve verandering’
Er worden projectplannen gefaciliteerd, ter verbetering en ontwikkeling van individuele scholen en stichting. De digitale transitie is met de aanschaf en inzet van chromebooks geïntensiveerd, waarbij we streven naar 1 device per leerling. Ook is budget opgenomen voor innovatie en ontwikkeling van ons ICT-onderwijs. Een aantal initiatieven worden nader uitgewerkt: we denken daarbij aan een klusklas en in samenwerking met het VO wordt tutoring, naast coaching opgezet in een nog breder consortium met PO, VO, HBO en Universiteit.

Financiën, ‘De schaarste verrijken’
We hebben een actueel risicoprofiel en voeren een actief beleid aangaande risicomanagement. Hiermee kunnen we ons kapitaal zo efficiënt mogelijk in blijven zetten. We streven constant naar een optimale mix en inzet van personeel en middelen en zoeken naar kostenbesparingen. We actualiseren jaarlijks onze vaste activa en schrijven desgewenst oud, niet meer te vervangen ict, meubilair en leermethoden versneld af.
Ook actualiseren wij periodiek onze meerjaren onderhoudsplannen en zorgen hiermee dat we niet te weinig, maar zeker ook niet te veel “sparen” voor toekomstig meerjaren onderhoud aan onze schoolgebouwen. We verwachten inkoopvoordelen te realiseren doordat we zijn aangesloten bij het aanbestedingscollectief en de Onderwijs Inkoop Groep.

Huisvesting, ‘Meer dan een stapel stenen’
De afgelopen jaren is de nodige tijd en energie gestoken in het onderhoud en opknappen van de schoolgebouwen en de speelplaatsen. De schoolgebouwen zijn inmiddels over het algemeen op het gewenste niveau wat onderhoud en uitstraling betreft. De middelen in relatie met de meerjarenonderhoudsplannen (mjop’s) worden zo efficiënt mogelijk ingezet om én de kwaliteit van de schoolgebouwen op peil te houden én om te kunnen voldoen aan de veranderende behoeften en wensen van de gebouwen in relatie tot de verschillende onderwijsvormen, lees hier de intensivering van instructie middels groepsgrootte verkleining. Daarnaast zoeken we naar mogelijkheden om onze scholen te verduurzamen, energie en kosten te besparen en bij te dragen aan een gezonde school-, werk en leefomgeving. De komende jaren zullen we hierin verder investeren, een en ander in samenhang met een integraal huisvestingsprogramma van de gemeenten en de in 2022 geactualiseerde mjop’s. We houden de ontwikkelingen op de energiemarkt nauwlettend in de gaten en verwachten vanuit het Rijk een compensatie, al zal dat waarschijnlijk niet volledig zijn.

Organisatie, ‘Ieder in zijn/haar kracht’
Reflectie op het functioneren van medewerkers, directies, bestuurder en leden van de RvT, veelal door middel van gesprekken, evaluatie en scholing. We zoeken steeds opnieuw naar slimme vormen van organiseren en verdelen, hebben daarnaast oog en oor voor het ontwikkelen of redigeren van protocollen, procedures en reglementen. In 2023 zullen we ons ondersteuningsloket opdikken met Rots en Water trainers en beeldcoaches.

Imago, ‘Vanzelfsprekend, uitgesproken, spraakmakend’
Essentius presenteert zich via diverse kanalen aan stakeholders, waaronder facebook, LinkedIn, Parents 4 Parents, vensters PO, website en nieuwsbrieven. Communicatieplannen worden des schools opgesteld. Daarnaast is er na de bewustwording nu ook veel aandacht voor het voorkomen van datalekken en het ons houden aan wet- en regelgeving rondom AVG. Onze groene pleinen krijgen extra aandacht via een promotiefilmpje.

Maatschappelijke thema’s jaarverslaggeving

Met ingang van de jaarverslaggeving 2019 zijn een aantal door het Rijk verplichte maatschappelijke thema’s opgenomen die door de besturen verantwoord moeten worden bij de jaarverslaggeving. Per thema wordt kort aangeven hoe de algemene uitwerking hiervan zich heeft vertaald in deze begroting, een en ander gebaseerd op de in het jaarverslag 2021 beschreven onderdelen. Voor de jaarverslaggeving 2022 en verder is het thema werkdruk komen te vervallen, hiervoor is het thema sociale veiligheid in de plaats gekomen.

Strategisch personeelsbeleid

Vanuit het strategisch kader binnen Essentius is het personeelsbeleid een vertaling van de ambities op stichtingsniveau. Leidend is in eerste instantie het (meerjaren) bestuursformatieplan 'Iedereen op de juiste plaats'. Dit plan geeft sturing aan de in-, door- en uitstroom van medewerkers, kwantitatief en kwalitatief, op stichtings- en schoolniveau. Essentius richt zich op het vinden, binden, boeien en behouden van personeel. Er is voldoende ruimte ingebouwd voor coaching en scholing van personeel, er is beleid met betrekking tot startende leerkrachten, gesprekkencyclus en mobiliteit. Een en ander in relatie met veranderende leeftijdsopbouw binnen Essentius waarbij er een meer evenredige verdeling is dan voorheen.

Passend onderwijs

Essentius biedt hoogwaardig onderwijs met optimale ondersteuning en divers aanbod voor alle leerlingen, ook met specifieke kindkenmerken en ondersteuningsbehoeften. Bij de inzet van de middelen voor passend onderwijs geldt als uitgangspunt dat alle middelen vanuit de samenwerkingsverbanden 1 op 1 worden doorgezet naar de scholen, met als autonome opdracht om passend onderwijs vorm en inhoud te geven. Gezamenlijk wordt gezocht naar mogelijkheden voor ondersteuning en helpende interventies. Het ondersteuningsaanbod is daarbij de afgelopen jaren flink verruimd, kengetallen uit de samenwerkingsverbanden laten zien dat Essentius relatief succesvol is door haar wijze van aanpak.

Allocatie van middelen

Een van de belangrijke onderdelen van de allocatie van middelen van Essentius betreft de toerekening van de normatieve rijksbijdragen op basis van T=0-systematiek aan de scholen waarbij het beschikbare geld direct passend is bij het feitelijk aantal leerlingen. Eventueel daardoor resterende middelen als gevolg van deze systematiek vloeien terug naar de scholen, waarbij beoordeeld wordt waar de behoefte en het effect het grootst is. Daarnaast wordt de bekostiging via het normatief kader in eerste instantie centraal gealloceerd en vervolgens weer toegerekend aan de betreffende scholen. Door het werken met een normatief kader worden de salariskosten gelijk verdeeld over de scholen, waarbij het onderscheid tussen oud en jong personeel en de werkelijke loonkosten zijn geëgaliseerd.
Van de totale normatieve rijksbijdragen wordt 15% toegerekend aan de schoolexploitaties ter dekking van de diverse schoolse lasten, waaronder onder andere huisvestingslasten, afschrijflasten en leermiddelen.
Niet-normatieve rijksbijdragen (waaronder OAB-middelen, subsidies voor nieuwkomers, zij-instromers en lerarenbeurs) en overige bijdragen (waaronder taalklassen, vergoeding medegebruik schoolgebouw) worden toegerekend aan de betreffende scholen. De besluitvorming over de allocatie van middelen heeft plaatsgevonden met overleg tussen het bestuur, staf en de schooldirecties. De P-GMR heeft instemming verleend via het bestuursformatieplan 2022/23.

Onderwijsachterstanden

De onderwijsachterstandsmiddelen (OAB) worden toegerekend aan de scholen waarop ze betrekking hebben op basis van de schoolscores van het Centraal Bureau voor Statistiek. De belangrijkste maatregelen die met deze extra middelen voor onderwijsachterstanden worden gefinancierd zijn: verkleinen van taalachterstanden en laaggeletterdheid, gerichte verkleining van de klassen waar mogelijk en extra onderwijsassistenten en ondersteuning in de groep.

Nationaal Programma Onderwijs

De middelen uit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) hebben als doel het herstel én ontwikkeling van het onderwijs, het inhalen én compenseren van vertraging, en op het ondersteunen van iedereen in het onderwijs die het moeilijk heeft. Dit betreft een substantiële doch tijdelijke financiële impuls voor de schooljaren 2021/22 en 2022/23. Deze subsidie betreft een lumpsumfinanciering en niet-ingezette middelen hoeven niet terugbetaald te worden. De middelen NPO zijn ultimo 2023 volledig ingezet en zullen in de jaarrekening 2023 zijn verantwoord. De scholen hebben een schoolscan gemaakt waarmee een schoolprogramma is opgesteld en de te nemen interventies in kaart zijn gebracht. De scholen hebben de vereiste instemming van de MR'en gekregen en zijn aan de slag gegaan. Voor het schooljaar 2021/22 hebben we € 701 per leerling ontvangen plus een additioneel budget voor een van onze scholen met relatief veel achterstandsleerlingen, voor schooljaar 2022/23 is een bedrag € 500 per leerling beschikt vanuit het Rijk. Het grootste deel van deze middelen wordt ingezet voor tijdelijke extra formatie, inmiddels zijn reeds ruim 13 fte aan de organisatie verbonden. Ook wordt een deel van de NPO-middelen ingezet voor extra materialen en hulpmiddelen, extra buitenactiviteiten en het laten verzorgen van diverse gastlessen.

Sociale veiligheid

Gezien de extra aandacht voor racisme en discriminatie, pesten, veiligheid van LHBTI'ers en seksueel grensoverschrijdend gedrag is sociale veiligheid een belangrijk thema voor zowel scholen als voor OCW. De aankomende jaren zal er een landelijk meldpunt worden gecreëerd voor ouders en leerlingen, komt er een meldplicht sociale onveiligheid voor scholen en wordt de jaarlijkse monitoring uitgebreid en verdiept. Binnen Essentius is sociale veiligheid al jaren een belangrijk thema wat onder andere blijkt uit de aanstelling van antipest-coördinatoren op de scholen. Een antipest protocol, veilig en sociaal is opgesteld, een raamwerk, beleidsnotitie 'burgerschapskunde, samen leren leven' is in ontwikkeling.

Risicomanagement: risicoprofiel, analyse en kengetallen

Essentius heeft een actueel risicoprofiel en - analyse, waarmee de door ons geïdentificeerde risico's zoals opgenomen in recente jaarverslagen zijn gekwantificeerd. Hiermee hebben we in het kader van risicomanagement inzichtelijk gemaakt op welke wijze de stichting bepaalde risico's financieel op zou kunnen vangen. In het opgestelde risicoprofiel zijn ook de verschillende beheersmaatregelen opgenomen. De volgende risico's zijn opgenomen en gekwantificeerd in ons risicoprofiel: daling leerlingaantallen, onderwijskundige vernieuwingen, instabiliteit in de bekostiging, onvolledige indexatie van de bekostiging, kosten ziektevervanging, wegvallen van overige bijdragen/baten, financiële gevolgen van arbeidsconflicten, interim personeel, remanentiekosten/leegstand en een algemeen restrisico.
De totale benodigde buffer bestaat uit een drietal onderdelen: risicobuffer ter dekking van bovengenoemde risico's, financieringsbuffer ter dekking van de toegenomen vervangingswaarde van de vaste activa en een transactiebuffer voor het betalen van de kortlopende schulden. In het risicoprofiel wordt een risicobuffer van 6,5% (van de totale baten) gehanteerd, in lijn met het percentage voor besturen van de omvang van Essentius. Het percentage voor de berekening van de financieringsbuffer bedraagt 5% en we hanteren een transactiebuffer van 2%.

Het algemene beeld van het risicoprofiel laat zien dat Essentius een financieel gezonde organisatie is. Ook heeft Essentius op basis van dit risicoprofiel en ná verwerking van de begrote resultaten en investeringen aan het einde van dit begrotingstijdvak in 2026 een financiële buffer van circa € 202.000.

De uitkomst van het kengetal "bovenmatig eigen vermogen" leert ons dat Essentius geen bovenmatig publiek eigen vermogen heeft en aan het einde van dit begrotingstijdvak onder de signaleringswaarde blijft. In de jaarverslaglegging wordt verantwoording afgelegd over de vermogenspositie van Essentius. Een en ander wordt ook toegelicht en onderbouwd in het volgende onderdeel van de begroting, de kengetallen.

Kengetallen

Hieronder zijn de verschillende kengetallen opgenomen die door het Rijk verplicht zijn gesteld in het jaarverslag. Bij deze kengetallen zijn de signaleringswaarden van het Rijk vermeld alsook de streefwaarden van Essentius. Ook zijn op basis van het benchmarktrapport van onze accountant Van Ree de kengetallen opgenomen van PO organisaties van gelijke omvang als Essentius (benchmark) en de landelijke kengetallen uit 2021. De streefwaarden van Essentius zijn een afgeleide van zowel de signaleringswaarden van DUO alsook de benchmark data. Daarnaast zijn deze kengetallen in het risicoprofiel ook beoordeeld ten opzichte van het kapitaal en het vermogen van de stichting en bevestigen het beeld van een financieel gezonde organisatie met voldoende flexibiliteit en vermogen.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Signalerings-waarden DUO	Streef-waarden Essentius	Benchmark 2021	Landelijk 2021
Bovenmatig eigen vermogen Werkelijk publiek eigen vermogen / Normatief publiek eigen vermogen	1,20	1,03	0,84	0,80	0,76	0,78	> 1,00	< 1,00	1,34	1,19
Liquiditeit Vlottende activa / Kortlopende schulden	2,8	2,4	1,8	1,6	1,6	1,6	< 0,75	> 1,0	3,5	3,7
Rentabiliteit Resultaat gewone bedrijfsvoering x 100% / Totale baten	4,0%	-4,3%	-2,2%	-1,9%	-1,0%	0,0%	3-jarig < 0%	0,0%	4,3%	3,6%
Solvabiliteit 2 Eigen vermogen + voorzieningen x 100% / Totaal passiva	78 %	76 %	73 %	71 %	70 %	69 %	< 30%	> 30%	78%	76%
Weerstandsvermogen (Eigen vermogen) x 100% / Totale baten	32 %	28 %	22 %	22 %	21 %	21 %	< 5%	20% - 30%	34%	38%
Huisvestingsratio (huisvestingslasten + afschr. geb,) x 100% / Totale lasten	7,0%	6,4%	6,0%	6,6%	6,6%	6,7%	> 10%	6% - 8%	6,5%	6,8%

Toelichting kengetallen

Bovenmatig publiek eigen vermogen

Dit kengetal is met ingang van de jaarverslaggeving 2020 in het leven geroepen om te kunnen beoordelen in hoeverre een bestuur bovenmatige reserves aanhoudt. Dit wordt bepaald door de verhouding tussen het normatief publiek eigen vermogen en werkelijk publiek eigen vermogen. Bij de signaleringsgrens boven 1,0 kan sprake zijn van bovenmatig eigen vermogen. Essentius blijft gedurende dit begrotingstijdvak onder de gestelde signaleringswaarde en houdt op basis van dit kengetal geen bovenmatige reserves aan. Een aandachtspunt in deze berekening is het onderdeel “aanschafwaarde van gebouwen” waarbij verondersteld wordt dat de gebouwen ook daadwerkelijk vervangen worden. De gebouwen op de balans van Essentius betreffen met name de bouw van gymzaal Prinsenhof (2002) alsook de bijdrage in de bouw van het schoolgebouw “Duplo” (Liborius, 2011) en de verduurzamingsmaatregelen van de afgelopen jaren (o.a. zonnepanelen, ledverlichting en energiemeters). Het grootste deel van de investeringen zal echter niet vervangen worden en is bij de berekening van dit kengetal buiten beschouwing gelaten. In het benchmarkrapport van Van Ree wordt hier (nog) geen rekening mee gehouden en komt hiermee ultimo 2021 op 1,13. Dit wijkt dus af van de berekening van 1,20 per ultimo 2021 zoals in bovenstaand overzicht is opgenomen.

Liquiditeit (current ratio)

Bij liquiditeit gaat het erom of het bevoegd gezag in staat is om op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen vlottende activa (liquide middelen en kortlopende vorderingen) en de kortlopende schulden. Voor een goede liquiditeit moet dit getal minimaal boven de 1 liggen omdat er geen andere activa (zoals de materiële vaste activa) zijn die op korte termijn in geld kunnen worden omgezet. Essentius zit ruim boven de signaleringswaarde en kan daarmee prima voldoen aan de verplichtingen op korte termijn.

Rentabiliteit

Bij rentabiliteit wordt het resultaat beoordeeld door het resultaat uit gewone bedrijfsvoering te delen door de totale baten. Het streven is naar een rentabiliteit van 0%, waarmee de jaarlijkse baten volledig ingezet worden en er een 0-resultaat wordt behaald. Echter, de negatieve resultaten in relatie met het risicoprofiel en de financiële ruimte voor de komende jaren rechtvaardigen een tijdelijk lagere rentabiliteit, in 2026 verwachten wij weer een sluitende begroting en daarmee een rentabiliteit van 0%.

Solvabiliteit
Bij de solvabiliteit gaat het erom in hoeverre een bevoegd gezag op lange termijn, ook in tijden van tegenspoed, aan haar verplichtingen kan voldoen. Dit blijkt uit de verhouding tussen eigen vermogen en het totaal van de passiva. In geval van een gezonde financiële positie, is een ondergrens van 30% wenselijk. Essentius zit ruim boven de signaleringswaarde.

Weerstandsvermogen
Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van het risicomanagement voor de stichting. Bekeken wordt in hoeverre de stichting zich een tekort kan permitteren in relatie tot de opgebouwde reserves. Dit kengetal geeft de verhouding weer tussen het eigen vermogen en de totale baten. Ook hier blijft Essentius ruim boven de gestelde signaleringwaarde. Te hoge reserves duiden op "spaargedrag", te lage reserves kunnen duiden op zorgeloos financieel management. Negatieve reserves kunnen consequenties hebben voor de continuïteit.

Huisvestingsratio
Dit kengetal geeft weer welk deel van de lasten wordt besteed aan huisvesting. Essentius blijft ruim onder de gestelde signaleringwaarde. De streefwaarden zijn gebaseerd op de benchmark en landelijke gemiddelden.

Leerlingaantallen 2020-2025

Algemeen
Met de vereenvoudiging van de bekostiging met ingang van kalenderjaar 2023 is de teldatum gewijzigd van 1 oktober naar 1 februari. Omwille van het vergelijk zijn in onderstaande tabel de leerlingaantallen opgenomen per 1 februari van het betreffende jaar. Het algemene beeld in de regio is dat de krimp van de afgelopen jaren zich ook de komende jaren nog voort zal zetten, zij het dat deze trend steeds meer af lijkt te vlakken. Met de fusie van de Christoffelschool en De Hoeksteen (stichting Accent), verder gaand onder de naam IKC De Wijssel, per 1 augustus 2022 doet er zich zelfs een tijdelijke stijging van het aantal leerlingen voor in 2022 ten opzichte van de voorgaande jaren. De leerlingaantallen zoals opgenomen in onderstaand overzicht zijn gebaseerd op de telling per 1-2-2022 (inclusief leerlingen van de voormalige De Hoeksteen) en de binnen de stichting in 2022 opgestelde meerjaren leerlingprognoses.

Het effect van de maatregelen die Essentius neemt om de krimp zoveel mogelijk tegen te gaan, waaronder het versterken van ons imago, het streven om zo aantrekkelijk mogelijk onderwijs aan te bieden en het optimaliseren van de uitstraling van onze scholen en gebouwen, is lastig te meten, maar vertaalt zich hopelijk in een afvlakking van de krimp of zelfs een lichte stijging van de leerlingaantallen op de middellange termijn van 5 tot 10 jaar.

School	Brin	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Verschil 2025 t.o.v. 2020	
		Realisatie			Prognose			aantal	%
De Oersprong	03LK	296	268	264	250	241	232	-64	-22%
Borckeshof	04XS	69	62	54	49	50	55	-14	-20%
De Klimpaal	04XW	140	136	150	147	144	144	4	3%
Pius X	04YG	68	69	81	84	79	78	10	15%
St. Liborius	05GL	142	143	154	176	176	177	35	25%
Mariaschool	06HE	286	295	293	299	311	312	26	9%
St. Martinus	06RX	84	75	81	69	62	58	-26	-31%
Walburgis	07BS	54	57	56	72	70	68	14	26%
De Wijssel	07PM	255	249	291	272	268	252	-3	-1%
		1.394	**1.354**	**1.424**	**1.418**	**1.401**	**1.376**	**-18**	**-1%**

Opheffingsnorm
Het Rijk stelt een gemeentelijke ondergrens aan het aantal leerlingen op een school. Dit heet de opheffingsnorm. De opheffingsnorm is niet voor alle basisscholen hetzelfde. Dit is afhankelijk van de leerlingdichtheid in een gemeente. Voor de periode 1 augustus 2018 tot 1 augustus 2023 gelden de volgende opheffingsnormen voor de stichting: gemeente Oude IJsselstreek 68 leerlingen en gemeente Aalten 71 leerlingen. De opheffingsnorm na 1 augustus 2023 is nog niet bekend.

Een school die qua leerlingenaantal onder de opheffingsnorm zit, kan voor bekostiging in aanmerking blijven komen als de gemiddelde schoolgrootte van alle scholen van een bestuur ten minste 10/6 keer (het gewogen gemiddelde van) de opheffingsnorm(en) bedraagt van de gemeente(n) waarin een bestuur scholen heeft. Dit geldt tot de ondergrens van 23 leerlingen. Essentius heeft op basis van de leerlingaantallen per 1 februari 2021 en 1 februari 2025 een gemiddelde schoolgrootte van respectievelijk 150 en 153 leerlingen, de opheffingsnorm op basis van de gemiddelde schoolgrootte bedraagt daardoor 114 leerlingen. De scholen van Essentius zitten op basis van de gemiddelde schoolgrootte ruim boven de opheffingsnorm en daarmee is eventuele sluiting geen enkel issue.

Uitgangspunten

Algemeen
In de begroting 2023 en mjb 2023-2026 zijn de volgende algemene uitgangspunten meegenomen:

- Een reële begroting op te stellen ongeacht het uiteindelijke resultaat.
- Verwerking van financiële consequenties van (voorgenomen) beleid.
- Toegekende (school)budgetten zijn taakstellend.
- Bekostiging op basis van de leerling tellingen en gegevens van het Ministerie.
- Personeelslasten op basis van de gegevens uit de salarisadministratie, het normatief kader en de reeds bekende mutaties in het personeelsbestand.

Vereenvoudiging van de bekostiging per kalenderjaar 2023
Met ingang van het kalenderjaar 2023 voert OCW een vereenvoudiging van de bekostiging in het PO door. De redenen om de bekostiging te vereenvoudigen zijn geweest dat de huidige wijze van bekostigen complex, onbedoeld sturend, lastig voorspelbaar en verouderd is gebleken. In de kern bestaat de vereenvoudiging uit de volgende maatregelen:

1. De gemiddelde gewogen leeftijd (GGL) wordt afgeschaft
2. Het onderscheid in de bekostiging tussen onderbouw en bovenbouw verdwijnt
3. De personele en materiële bekostiging worden samengevoegd
4. De volledige bekostiging wordt op kalenderjaarbasis bepaald en uitbetaald, waarbij ook de teldatum wijzigt van 1 oktober t-1 naar 1 februari t-1
5. Enkele specifieke maatregelen voor het speciale scholen voor basisonderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en samenwerkingsverbanden, zoals de afschaffing van de 2%-systematiek voor het sbo en de groeibekostiging voor het sbo en (v)so

Deze maatregelen brengen een herverdeeleffect binnen de sector PO met zich mee en heeft een positief effect van circa € 231.000 op jaarbasis voor Essentius, gebaseerd op de meest recente data van het Rijk. Op basis van eerdere data van het Rijk gingen we nog uit van een positief effect van € 50.000. Dit herverdeeleffect heeft een overgangsperiode van 3 jaar en is als zodanig verwerkt in de begroting voor 2023 en verder. Belangrijk om te melden is dat de extra bekostiging in het kader van (zeer) kleine scholen toeslag, onderwijsachterstandenbeleid en groeiregeling blijven gehandhaafd.

Een ander effect van de vereenvoudiging van de bekostiging betreft het wegvallen van de grondslag voor de jaarlijkse vordering op OCW als gevolg van het betaalritme. Dat betaalritme is bij de invoering van de lumpsumsystematiek in 2006 bepaald op basis van de behoefte van schoolbesturen in een bepaalde maand, rekening houdend met de afkoop van de overlopende verplichtingen uit de declaratiesystematiek. OCW geeft aan dat de vereenvoudiging budgetneutraal is wat wil zeggen dat er vanuit OCW elke jaar 100% van de bekostiging naar de scholen gaat en derhalve geen bezuiniging is, maar

een boekhoudkundige verwerking cf. de jaarverslaggeving RJ660. Het wegvallen van de vordering per 31-12-2022 op OCW heeft een eenmalig negatief effect van € 441.000 op het vermogen van Essentius en is verwerkt in het resultaat van 2022.

Bekostiging

Normatieve Rijksbijdragen

De vereenvoudigde bekostiging, waarbij de personele en de materiele budgetten zijn samengevoegd, is gebaseerd op een bedrag van circa € 5.900 per leerling en een vast bedrag per school, afhankelijke van de schoolgrootte. In de begroting voor 2023 en verder is op advies van de PO-raad rekening gehouden met een bijstelling van de bekostiging door het Rijk (in september 2023) van 1,43% als gevolg van de nieuwe cao 2022-2023.
Voor professionalisering en begeleiding starters schoolleiders ontvangen de scholen, naast de vereenvoudigde bekostiging, een bedrag van circa € 96 per leerling. Tevens ontvangen scholen met relatief veel achterstandsleerlingen op basis van data van het CBS aanvullende bekostiging ter bestrijding van onderwijsachterstanden.

Overige bekostiging

De middelen NPO zijn voor 7/12^{e} deel van de beschikking 2023/23 meegenomen in de begroting 2023. Daarnaast hebben twee scholen de incidentele, tijdelijke subsidie basisvaardigheden toegekend gekregen voor een totaalbedrag van € 354.600, dit bedrag is volledig meegenomen in de begroting van 2023.

Samenwerkingsverband inzake Passend onderwijs; de aangesloten schoolbesturen krijgen jaarlijks ondersteuningsmiddelen vanuit het SWV PPO Doetinchem en het SWV Oost-Achterhoek. De volgende bedragen x aantal leerlingen zullen worden overgedragen: SWV Doetinchem € 250 (8 scholen) en SWV Oost-Achterhoek € 364 (1 school). In de bijdrage vanuit de samenwerkingsverbanden is rekening gehouden met een verrekening de verwijzing van leerlingen naar het S(B)O. Er is nog geen rekening gehouden met een mogelijke uitkering van de reserves van de samenwerkingsverbanden.

De overige additionele budgetten van het Rijk, de gemeente en overige partijen zijn opgenomen in overeenstemming met de vastgestelde normbedragen, de afgegeven beschikkingen en/of de gerealiseerde bedragen uit 2022.

Personeelslasten

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd in de loonkostenbegroting:

- De brutosalarissen in de begroting 2023 en mjb 2023-2026 zijn gebaseerd op de cao 2022-2023.
- In de meerjarenbegroting is tevens rekening gehouden met een jaarlijkse trede-stijging.
- De diverse pensioenpremies zijn gebaseerd op meest recente cijfers van het ABP en zullen licht stijgen.
- De premie Vervangingsfonds voor ERD zal naar verwachting 0,05% bedragen.
- De premie Participatiefonds daalt met ingang van 1-1-2023 van 2,6% naar 2,4%.
- De diverse premies sociale verzekeringen zijn gebaseerd op de begroting van het ministerie van Sociale Zaken inclusief de laatst bekende wijzigingen.
- De dotatie aan de voorziening jubilea is cf. het diensttijden jubileumoverzicht opgesteld en is gelijkgesteld aan de onttrekking.
- Transitievergoeding in het kader van flankerend beleid en overige vertrek bevorderende maatregelen van € 30.000.
- Natuurlijk verloop en invulling ontstane vacatures in 2023.
- In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met uitstroom door natuurlijk verloop (pensioen) en terugloop in de formatie als gevolg van de daling van de leerlingenaantallen in combinatie met de lagere bekostiging van het Rijk en het wegvallen van de incidentele middelen vanuit NPO en de subsidie basisvaardigheden.
- Essentius kijkt zover mogelijk vooruit naar ontwikkelingen in de sector en de regio om werkgelegenheidsvraagstukken tijdig in beeld te krijgen. Uitgangspunt is dat instroom in een uitkering wordt voorkomen door tijdig afspraken te maken over het begeleiden van boventallige werknemers naar een andere baan, bij voorkeur binnen de sector.

Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gebaseerd op de vaste activa-administratie, aangevuld met de geplande investeringen voor 2023 t/m 2026.

Overige lasten
De bedragen zijn voor de jaren 2024 t/m 2026 in het algemeen gelijkgesteld aan de begrotingsbedragen 2023.

1. Begroting 2023

Begroting 2023 - hoofdcategorieën

Baten		Realisatie 2021	Begroting 2022	Prognose 2022	Begroting 2023
3.1.	**(Rijks)bijdragen OCW**	10.167.900	9.628.700	10.846.000	11.472.000
3.2.	**Overige overheidsbijdragen**	108.200	85.400	87.500	88.500
3.5.	**Overige baten**	130.000	137.300	172.600	139.800
	Totaal baten	**10.406.100**	**9.851.400**	**11.106.100**	**11.700.300**
Lasten					
4.1.	**Personele lasten**	8.416.000	8.889.900	9.811.100	10.143.400
4.2.	**Afschrijvingen**	265.800	297.500	284.400	292.000
4.3.	**Huisvestingslasten**	620.900	587.300	701.700	671.500
4.4.	**Overige instellingslasten**	711.400	818.700	785.900	853.400
	Totaal lasten	**10.014.100**	**10.593.400**	**11.583.100**	**11.960.300**
	Saldo baten en lasten	**392.000**	**-742.000**	**-477.000**	**-260.000**
5.1.	**Financiele baten en lasten**	0	0	0	0
Exploitatieresultaat		**392.000**	**-742.000**	**-477.000**	**-260.000**
Resultaatsbestemming					
	Algemene reserve	29.000	-742.000	-264.000	-110.000
	Bestemmingsreserve NPO	363.000	-	-213.000	-150.000
		392.000	**-742.000**	**-477.000**	**-260.000**

Toelichting

BATEN

3.1 (Rijks)bijdragen OCW
De totale begrote Rijksbijdragen voor 2023 stijgen met € 626.000 ten opzichte van de meest recente prognose voor 2022. Dit wordt voor een belangrijk deel verklaard door het afboeken van de vordering op OCW per 31-12-2022 van € 441.600. De reguliere normatieve Rijksbijdragen stijgen met € 445.300, met name het gevolg van de compensatie van de gestegen lonen, voortvloeiend uit de meeste recente cao en de stijging in de leerlingaantallen door de fusie van de Christoffelschool en De Hoeksteen. De bekostiging NPO is opgenomen voor de eerste zeven maanden in 2023 en valt hiermee € 511.200 lager uit dan de toekenning voor 2022.

Verder zijn de volgende (doel)specifieke subsidies vanuit het Rijk zijn opgenomen:

- Bekostiging Nationaal Programma Onderwijs (NPO): € 485.200 (schooljaar 2022/23 € 500 per leerling)
- Bijzondere en aanvullende bekostiging arbeidsmarkttoelage (scholen met relatief grote onderwijsachterstanden): € 77.600
- Subsidie verbetering basisvaardigheden: € 354.600 (toegekend aan 2 scholen, volledig in 2023 opgenomen)
- Bijzondere bekostiging wegens samenvoeging (IKC De Wijssel): € 115.600; deze subsidie eindigt per 1-8-2028
- Bekostiging (tussentijdse instroom) nieuwkomers: € 25.000
- Subsidie impuls bewegingsonderwijs: € 24.900

Vanuit de samenwerkingsverbanden en Kentalis wordt er in 2022 een bedrag van € 381.500 ontvangen als bijdrage in het kader van Passend Onderwijs. Er is geen uitkering meer van een deel van de reserves van het SWV Doetinchem opgenomen.

3.2 Overige overheidsbijdragen en 3.5 Overige subsidies en bijdragen

De volgende overige subsidies en bijdragen zijn opgenomen in de begroting:

- Gemeentelijke subsidie schakelklassen ter overbrugging van taalachterstanden: € 50.000

Daarnaast zijn de vergoedingen voor het gebruik van de eigen gymzaal (€ 37.900), medegebruik/verhuurbaten (€ 81.800), ouderbijdragen (€ 22.000) en vergoeding stagebegeleiding (€ 25.500) opgenomen in de begroting. Bij de overige baten is op basis van de realisatie over de afgelopen jaren wederom een stelpost opgenomen (€ 10.000).

LASTEN

4.1 PERSONELE LASTEN

4.1.1. Lonen en salarissen

De begrote loonkosten in 2023 stijgen in totaal met € 234.600 ten opzichte van de prognose voor 2022.
Dit is hoofdzakelijk toe te rekenen aan de extra formatieve inzet in het kader van de eenmalige subsidie basisvaardigheden van € 180.000. Daarnaast zijn de stijging van de diverse pensioenpremies en de jaarlijkse trede-stijgingen van invloed op de hogere loonkosten.

De loonkostenbegroting heeft als basis het normatief kader en het bestuursformatieplan 2022/23. De scholen hebben met ingang van schooljaar 2018/2019 extra formatie toegewezen gekregen op basis van de werkdrukmiddelen. Tevens hebben de scholen extra formatie toegewezen gekregen uit de bovenschoolse vervangingspool Matchpoint ter dekking van de (ziekte)vervangingen op school. Met ingang van schooljaar 2019/20 is de formatie op de scholen verhoogd naar 10% boven op de genormeerde formatie. Daarnaast is in de bovenschoolse vervangingspool nog eens 1,2 fte opgenomen ter dekking van o.a. langdurige ziektevervangingen en vervangingen in het kader van zwangerschaps- en ouderschapsverlof. Het ziekteverzuimpercentage over de maanden januari t/m oktober 2022 bedraagt 4,26% en ligt hiermee iets boven onze streefwaarde van 4%. Er is voldoende financiële ruimte gecreëerd om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en de daling van het leerlingaantal op te kunnen vangen. Daarnaast zal er ook voldoende personeel ingezet kunnen worden in het kader van Passend Onderwijs met ondersteuning van o.a. het OLE-loket. Ook is er personeel geformeerd ten behoeve van de taalklassen. In totaal zetten we 1,6 fte minder in ten opzichte van de prognose voor 2022 en wordt met name verklaard door de terugloop in bekostiging NPO en de terugloop in reguliere formatie.

4.1.2. Overige personele lasten

Onder de overige personele kosten zijn o.a. de kosten voor inhuur personeel, conciërges, scholing, (school)begeleiding, de Arbodienst en diverse personeelstrajecten opgenomen. Ook de dotatie aan de voorziening Jubilea valt hieronder.

Inhuur/extern personeel
In de begroting voor 2022 is € 285.000 opgenomen voor de detachering van het personeel van de voormalige De Hoeksteen vanuit de stichting Accent. De overige begrote kosten voor inhuur/extern personeel liggen in lijn met 2022 en bevat de inhuur voor stafondersteuning (financieel, huisvesting en consultant op dossiers), aanvullende expertise ondersteuningsloket OLE en bewegingsonderwijs.

Overige personele lasten en WKR-regeling
De budgetten voor (bij)scholing en begeleiding van het personeel, alsook de kosten voor outplacement- en re-integratie trajecten, coaching en begeleiding van personeel zijn bijgesteld op basis van prognose 2022 en verwachting voor 2023. De post transitievergoeding in het kader van flankerend beleid bedraagt € 30.000 en is met € 10.000 naar beneden bijgesteld ten opzichte van de begroting 2022. De dotatie aan de voorziening Jubilea is verhoogd op basis van de verwachte jubileumuitkeringen in 2023.

Met ingang van 2015 is de zogenaamde werkkostenregeling (WKR) in werking getreden. Hierbij kan de werkgever faciliteiten bieden aan werknemers, die voor werknemer belastingtechnisch gunstig zijn (aftrekbaarheid brutoloon). Hiervoor is totaal een bedrag van € 41.000 opgenomen in de begroting.

4.2 Afschrijvingen
De afschrijvingen zijn gebaseerd op de vaste activa-administratie, aangevuld met de geplande investeringen voor 2023.

4.3 Huisvestingslasten
De huisvestingslasten stijgen in 2023 met € 84.200 ten opzichte van de begroting 2022. Dit heeft met name te maken met de ontwikkeling van de energiekosten, enigszins gedempt door de besparing in elektra als gevolg van de zonnepanelen bij een aantal scholen. De collectieve inkoopovereenkomst (afgesloten in 2020) voor levering van gas staat nog vast tot en met eind 2023, waarbij het inkooptarief voor 2023 zelfs wat onder het niveau van 2021 en 2022 ligt en hiermee dus gunstig uitpakt voor de stichting. De collectieve inkoopovereenkomst voor levering van elektra (ook afgesloten in 2020) is voor 2022 en 2023 gebaseerd op variabele tarieven en zal naar verwachting fors gaan stijgen. In de begroting is nog geen rekening gehouden met een eventuele prijscompensatie vanuit het Rijk.
In de begroting hebben we ook rekening gehouden met de tijdelijk dubbele huisvestingslasten bij de gefuseerde school IKC De Wijssel. De overige huisvestingslasten liggen in lijn met de begroting en prognose 2022.

4.4 Overige lasten
Onder de overige lasten zijn o.a. de kosten voor administratie- en beheer en inventaris, apparatuur & leermiddelen opgenomen**.** Op hoofdlijnen liggen de overige lasten in lijn met de begroting en prognose 2022 waarbij rekening hebben gehouden met de verwachte prijsstijgingen voor de diverse onderdelen. Een aantal posten worden hieronder extra belicht.

Inventaris, apparatuur en leermiddelen
Deze posten zijn getotaliseerd € 51.000 hoger ten opzichte van de begroting 2022 en wordt hoofdzakelijk verklaard door verwachte prijsstijgingen voor met name leermiddelen en ICT-licenties.

Imago
Ter versterking van het imago van Essentius is in de begroting voor 2023 een bedrag van € 25.000 opgenomen, dit is € 15.000 hoger dan de begroting voor 2022 en dient ter dekking van de kosten voor het optimaliseren van de school- en stichting websites. Ook zal dit budget onder andere ingezet gaan worden voor een profileringsplan en advertenties.

Innovatieprojecten
Er is in de begroting wederom € 21.000 opgenomen voor school specifieke innovatieprojecten. Scholen kunnen een projectplan indienen, op moment van schrijven is het projectplan van Oersprong, ‘Oersprong leest’, toegekend. Dit budget blijft uiteraard gedurende het jaar beschikbaar. De realisatie op deze projecten vindt over het algemeen plaats onder

personeelslasten, maar we willen het budget wel zichtbaar houden en we hebben het om die reden onder de overige lasten geplaatst.

Cultuureducatie
Ook in 2023 zullen de inkomsten en uitgaven met betrekking tot culturele activiteiten weer rechtstreeks via KiCK geregeld worden. De scholen dragen vanuit hun schoolbegrotingen een bedrag van € 8,50 per leerling bij aan KiCK ten behoeve van het cultuurmenu. Ook is er budget opgenomen voor het verzorgen van muziekonderwijs op de scholen.

Toelichting op de schoolbegrotingen 2023
Het resultaat op de getotaliseerde schoolbegrotingen bedraagt positief € 26.000. Bij een aantal scholen zijn negatieve resultaten begroot. Het blijft voor deze scholen lastig om op korte termijn een sluitende exploitatiebegroting te krijgen. Ook spelen de relatieve hoge huisvestingslasten bij enkele scholen een rol. Door slimme, efficiënte inkoop en verwachte schaalvoordelen alsook door het optimaliseren van onze schoolgebouwen streven we naar een sluitende begroting voor alle scholen.

Prognose resultaat 2022

De verwachting is dat het resultaat over 2022 negatief € 477.000 zal bedragen, de begroting 2022 is vastgesteld met een resultaat van negatief € 742.000. In de vorige prognose die is opgesteld in september jl. bij de managementrapportage t/m augustus is nog uitgegaan van een negatief resultaat van € 535.000. De positieve afwijking t.o.v. de voorgaande prognose betreft een bijstelling op diverse onderdelen met een relatief kleine afwijking, getotaliseerd een bedrag van € 58.000.

Het algemene beeld van het positieve afwijkingen van het geprognosticeerde resultaat ten opzichte van de begroting 2022 is reeds in de soft-close t/m augustus 2022 geschetst en behoeft hier geen verdere toelichting.

Begroting 2023 - uitgebreid

Baten		Realisatie 2021	Begroting 2022	Prognose 2022	Begroting 2023
3.1	**(Rijks)bijdragen OCW**				
3.1.1	Normatieve rijksbijdragen	9.137.100	9.177.600	10.356.600	10.595.400
3.1.2	Overige subsidies OCW	564.100	52.300	100.400	495.100
3.1.3	Doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	466.700	398.800	389.000	381.500
	Totaal (Rijks)bijdragen OCW	**10.167.900**	**9.628.700**	**10.846.000**	**11.472.000**
3.2.	**Overige overheidsbijdragen**				
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen	108.200	85.400	87.500	88.500
	Totaal overige overheidsbijdragen	**108.200**	**85.400**	**87.500**	**88.500**
3.5.	**Overige baten**				
3.5.1	Verhuur	83.600	81.800	85.800	81.800
3.5.2	Detachering personeel	0	0	17.900	0
3.5.3	Ouderbijdragen	12.300	20.000	30.900	22.000
3.5.4	Overige baten	34.100	35.500	38.000	36.000
	Totaal overige baten	**130.000**	**137.300**	**172.600**	**139.800**
	Totaal baten	**10.406.100**	**9.851.400**	**11.106.100**	**11.700.300**

Lasten		Realisatie 2021	Begroting 2022	Prognose 2022	Begroting 2023
4.1.	**Personele lasten**				
4.1.1.	Lonen en salarissen	7.938.500	8.286.200	9.041.200	9.275.900
4.1.3.	Overige personele lasten	523.100	623.700	831.000	897.500
4.1.4	Uitkeringen	-45.600	-20.000	-61.100	-30.000
	Totaal personele lasten	**8.416.000**	**8.889.900**	**9.811.100**	**10.143.400**
4.2.	**Afschrijvingen**				
4.2.2.	Materiële vaste activa	265.800	297.500	284.400	292.000
	Totaal afschrijvingen	**265.800**	**297.500**	**284.400**	**292.000**
4.3.	**Huisvestingslasten**				
4.3.1.	Huur	16.500	15.300	15.400	15.900
4.3.3.	Onderhoud	46.700	32.100	33.300	33.100
4.3.4.	Energie en water	126.300	125.000	207.500	178.900
4.3.5.	Schoonmaakkosten	188.500	184.200	195.300	216.200
4.3.6.	Heffingen	10.800	11.300	11.700	11.700
4.3.7.	Overige huisvestingslasten	51.900	39.000	58.100	35.300
4.3.8.	Dotatie onderhoudsvoorziening	180.200	180.400	180.400	180.400
	Totaal huisvestingslasten	**620.900**	**587.300**	**701.700**	**671.500**
4.4.	**Overige lasten**				
4.4.1.	Administratie en beheer	150.300	156.900	163.300	174.100
4.4.2.	Inventaris / apparatuur	418.100	364.400	409.800	415.400
4.4.4.	Overige instellingslasten	143.000	297.400	212.800	263.900
	Totaal instellingslasten	**711.400**	**818.700**	**785.900**	**853.400**
	Totaal lasten	**10.014.100**	**10.593.400**	**11.583.100**	**11.960.300**
	Saldo baten en lasten	**392.000**	**-742.000**	**-477.000**	**-260.000**
5.1.	**Financiele baten en lasten**				
5.1.1.	Rentebaten	0	0	0	0
	Totaal financiele baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
Exploitatieresultaat		**392.000**	**-742.000**	**-477.000**	**-260.000**

2. Meerjarenbegroting 2023-2026

Meerjarenexploitatie

Meerjaren begroting - hoofdcategorieën

Baten		2023	2024	2025	2026
3.1.	**(Rijks)bijdragen OCW**	11.472.028	10.543.516	10.551.531	10.491.332
3.2.	**Overige overheidsbijdragen**	88.500	88.500	88.500	88.500
3.5.	**Overige baten**	139.800	139.800	139.800	139.800
	Totaal baten	**11.700.328**	**10.771.816**	**10.779.831**	**10.719.632**
Lasten		**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
4.1.	**Personele lasten**	10.143.352	9.227.106	9.140.842	8.959.719
4.2.	**Afschrijvingen**	291.966	306.903	318.365	336.674
4.3.	**Huisvestingslasten**	671.500	680.300	666.300	661.300
4.4.	**Overige instellingslasten**	853.510	764.507	762.324	761.939
	Totaal lasten	**11.960.328**	**10.978.816**	**10.887.831**	**10.719.632**
	Saldo baten en lasten	**-260.000**	**-207.000**	**-108.000**	**0**
5.1.	**Financiele baten en lasten**	0	0	0	0
Exploitatieresultaat		**-260.000**	**-207.000**	**-108.000**	**0**
Resultaatsbestemming					
	Algemene reserve	-110.000	-207.000	-108.000	0
	Bestemmingsreserve NPO	-150.000	0	0	0
		-260.000	**-207.000**	**-108.000**	**0**

De meerjarenbegroting is gebaseerd op de meest actuele leerling-prognoses en de bijbehorende bekostiging vanuit het Rijk. Op basis daarvan dienen we rekening te houden met een terugloop in de formatie met 17,0 fte in de periode t/m 2026, waarvan 11,5 fte betrekking heeft op de tijdelijke aanstellingen en tijdelijke uitbreidingen als gevolg van het wegvallen van de tijdelijke NPO-middelen en subsidie basisvaardigheden. Het restant van de terugloop in formatie van 5,5 fte wordt geheel opgevangen door natuurlijk verloop. Ten opzichte van de huidige meerjarenbegroting 2022-2025 ziet het verloop in formatie/personele bezetting er wederom een stuk gunstiger uit en Essentius kan hierdoor meer personeel langer aan de organisatie binden. De oorzaak is onder andere te vinden in de gunstigere ontwikkeling van de leerlingaantallen, de (lichte) daling in de gemiddelde personeelslast door meer jonger en relatief wat goedkoper personeel en het positieve herverdeeleffect van de vereenvoudiging van de bekostiging.

De meerjarenexploitatie laat voor periode 2023 t/m 2025 tekorten zien. Deze tekorten kunnen prima opgevangen worden uit de opgebouwde reserves inclusief de bestemmingsreserve NPO, dit wordt ook bevestigd door het risicoprofiel. In 2026 heeft Essentius weer een sluitende begroting.

Personele bezetting in FTE

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Verschil 2026 t.o.v. 2023
	Realisatie	Prognose	Begroting				
Management/directie	7,2	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	-
Onderwijzend personeel	92,6	97,5	97,0	88,7	85,9	81,9	-15,2
Overige medewerkers	11,9	13,9	12,9	11,6	11,3	11,1	-1,9
	111,6	**118,5**	**116,9**	**107,3**	**104,2**	**99,9**	**-17,0**

Analyse taakstelling/terugloop FTE; cumulatief t.o.v. 2023			
Natuurlijk verloop; m.n.(vervroegd) pensioen	-3,0	-3,5	-5,5
Taakstelling tijdelijke contracten (incl NPO)	-4,4	-7,0	-9,3
Tijdelijke formatie subsidie basisvaardigheden	-2,2	-2,2	-2,2
	-9,6	**-12,7**	**-17,0**

De personele bezetting ligt ten grondslag aan de meer-jaren personele begroting en is opgenomen onder 4.1.1. Lonen en salarissen. Het bestuur van Essentius is zal een deel van de tijdelijke contracten in het kader van de NPO-middelen te zijner tijd om in reguliere formatie.

Meerjaren begroting - uitgebreid

Baten		2023	2024	2025	2026
3.1	**(Rijks)bijdragen OCW**				
3.1.1	Normatieve rijksbijdrage	10.595.391	10.045.373	10.057.638	10.003.575
3.1.2	Overige subsidies OCW	495.100	115.600	115.600	115.600
3.1.3	Doorbetalingen Rijksbijdragen SWV	381.538	382.543	378.293	372.157
	Totaal (Rijks)bijdragen OCW	**11.472.028**	**10.543.516**	**10.551.531**	**10.491.332**
3.2.	**Overige overheidsbijdragen**				
3.2.1	Gemeentelijke bijdragen	88.500	88.500	88.500	88.500
	Totaal overige overheidsbijdragen	**88.500**	**88.500**	**88.500**	**88.500**
3.5.	**Overige baten**				
3.5.1	Verhuur	81.800	81.800	81.800	81.800
3.5.3	Ouderbijdragen	22.000	22.000	22.000	22.000
3.5.4	Overige baten	36.000	36.000	36.000	36.000
	Totaal overige baten	**139.800**	**139.800**	**139.800**	**139.800**
	Totaal baten	**11.700.328**	**10.771.816**	**10.779.831**	**10.719.632**

Lasten		2023	2024	2025	2026
4.1.	**Personele lasten**				
4.1.1.	Lonen en salarissen	9.275.852	8.496.406	8.408.042	8.225.619
4.1.2.	Overige personele lasten	897.500	760.700	762.800	764.100
4.1.3	Uitkeringen	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
	Totaal personele lasten	**10.143.352**	**9.227.106**	**9.140.842**	**8.959.719**
4.2.	**Afschrijvingen**				
4.2.2.	Materiële vaste activa	291.966	306.903	318.365	336.674
	Totaal afschrijvingen	**291.966**	**306.903**	**318.365**	**336.674**
4.3.	**Huisvestingslasten**				
4.3.1.	Huur	15.900	15.900	15.900	15.900
4.3.3.	Onderhoud	33.100	33.100	33.100	33.100
4.3.4.	Energie en water	178.900	199.200	190.200	190.200
4.3.5.	Schoonmaakkosten	216.200	209.700	199.700	199.700
4.3.6.	Heffingen	11.700	11.700	11.700	11.700
4.3.7.	Overige huisvestingslasten	35.300	30.300	35.300	30.300
4.3.8.	Dotatie onderhoudsvoorziening	180.400	180.400	180.400	180.400
	Totaal huisvestingslasten	**671.500**	**680.300**	**666.300**	**661.300**
4.4.	**Overige lasten**				
4.4.1.	Administratie en beheer	174.100	174.100	173.400	172.400
4.4.2.	Inventaris / apparatuur	415.400	414.900	414.900	414.900
4.4.4.	Overige instellingslasten	264.010	175.507	174.024	174.639
	Totaal instellingslasten	**853.510**	**764.507**	**762.324**	**761.939**
	Totaal lasten	**11.960.328**	**10.978.816**	**10.887.831**	**10.719.632**
	Saldo baten en lasten	**-260.000**	**-207.000**	**-108.000**	**0**
5.1.	**Financiele baten en lasten**				
5.1.1.	Rentebaten	0	0	0	0
	Totaal financiele baten en lasten	**0**	**0**	**0**	**0**
Exploitatieresultaat		**-260.000**	**-207.000**	**-108.000**	**0**

Meerjarenbalans

Activa	2022	2023	2024	2025	2026
Vaste activa					
Materiele vaste activa	2.008.700	2.144.500	2.065.300	2.039.100	1.988.100
Financiële vaste activa	0	0	0	0	0
Vlottende activa					
Vorderingen	142.500	142.500	142.500	142.500	142.500
Liquide middelen	2.595.600	1.994.300	1.715.300	1.662.800	1.649.600
Totaal activa	**4.746.800**	**4.281.300**	**3.923.100**	**3.844.400**	**3.780.200**

Passiva	2022	2023	2024	2025	2026
Eigen vermogen					
Algemene reserve	2.653.000	2.543.000	2.336.000	2.228.000	2.228.000
Bestemmingsreserve NPO	150.000	0	0	0	0
Voorzieningen	787.700	582.200	431.000	460.300	396.100
Kortlopende schulden	1.156.100	1.156.100	1.156.100	1.156.100	1.156.100
Totaal passiva	**4.746.800**	**4.281.300**	**3.923.100**	**3.844.400**	**3.780.200**

De meerjarenbalans geeft het beeld van het kapitaal en het vermogen, ook wel de bezittingen en schulden, van de stichting over de periode 2022 t/m 2026 met als basis de definitieve jaarrekening 2021, de prognose voor 2022 en de meerjarenbegroting 2023-2026.

Bij de materiële vaste activa is rekening gehouden met de terugloop van het leerlingaantal en de vervangingen (op termijn) van fysieke methoden in digitale methoden (de licentiekosten lopen rechtstreeks over de exploitatie). De komende jaren wordt er, naast de reguliere vervangingen, extra geïnvesteerd in verduurzamingsmaatregelen van onze schoolgebouwen en innovatie van het ICT-onderwijs. Tevens wordt divers meubilair versneld vervangen en is er voor de komende jaren budget gereserveerd voor onderwijskundige vernieuwingen in de scholen.

In de vorderingen per ultimo 2022 is rekening gehouden met het afboeken van de vordering op DUO (als gevolg van het huidige betaalritme) van € 441.600, voortvloeiend uit de vereenvoudiging van de bekostiging per 2023.

Bij het verloop van het Eigen vermogen is rekening gehouden met de in de begroting opgenomen exploitatieresultaten. Het publieke deel van het Eigen vermogen per ultimo 2026 bedraagt € 2.041.000, het private deel van het Eigen vermogen heeft betrekking op het gymgebouw Prinsenhof en bedraagt € 187.000 ultimo 2026. De niet ingezette NPO-middelen tot en met 2022 worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve NPO, deze bestemmingsreserve zal naar verwachting per ultimo 2023 volledig zijn ingezet en verantwoord.

De voorziening onderhoud is gebaseerd op de in 2022 geactualiseerde meerjarenonderhoudsplannen waarbij rekening is gehouden met een indexering van de onderhoudskosten en een aantal verduurzamingsmaatregelen zijn opgenomen.
De veronderstelde wijziging in de berekening van de voorziening onderhoud op basis van de zogenaamde componentenmethode is wederom uitgesteld tot minimaal het verslagjaar 2024. Een wijziging in systematiek kan een verschuiving met zich meebrengen tussen de voorziening onderhoud en het eigen vermogen.

De voorziening jubilea heeft als basis het diensttijden jubileumoverzichten en wordt jaarlijks geactualiseerd.

De kortlopende schulden betreffen met name nog te betalen crediteuren, afdrachten belasting en premies (pensioen en sociale verzekeringen), opgebouwde aanspraken vakantiegeld en nog te besteden, vooruitontvangen subsidies en bedragen. Deze schulden worden binnen een jaar na balansdatum ingelost. De kortlopende schulden lopen terug naar rato van de daling van de Rijksbijdragen.

Investeringen en voorziening onderhoud

Investeringen

	2023	2024	2025	2026
Gebouwen	150.000	50.000	50.000	50.000
ICT hardware	116.300	99.800	211.800	206.000
Meubilair en inventaris	95.000	65.000	30.000	30.000
Leermiddelen	66.500	13.000	0	0
Totaal investeringen MVA	**427.800**	**227.800**	**291.800**	**286.000**

Gebouwen
Voor 2023 is een bedrag van € 150.000 opgenomen ter verbetering van het binnenklimaat bij een drietal scholen. Daarnaast maakt Essentius de komende jaren € 150.000 vrij voor onder andere uitbreiding van het aantal zonnepanelen en andere energiebesparende maatregelen, mede op basis van de hiervoor genoemde actualisering van de meerjaren onderhoudsplannen en de toenemende behoefte om de schoolgebouwen verder te verduurzamen

ICT
Met de flinke investeringen de afgelopen jaren in devices voor de leerlingen en personeel en de vervanging en uitbreiding van de touchscreens in de klaslokalen is het huidige ICT aanbod voor de scholen op orde. De investeringen in de komende jaren hebben betrekking op het vervangen van de huidige investeringen. Daarnaast heeft Essentius ruimte vrijgemaakt voor € 50.000 per jaar vanaf 2024 ten behoeve van innovatie en ontwikkeling, dit draagt weer bij aan de mogelijkheden voor de kinderen en sluit aan bij de digitalisering van een deel van het onderwijs.

Meubilair
Het leerling- en klassenmeubilair is bij de meeste scholen de afgelopen jaren (deels versneld) vervangen, de komende jaren wordt hierin de laatste slag geslagen zodat alle leerlingen gebruik kunnen maken van nieuw en eigentijds meubilair. Waar nodig wordt een groot deel van het overige schoolmeubilair (deels versneld) vervangen, een en ander op basis van veranderende onderwijskundige ruimtebehoeften (waaronder leerpleinen) en ter versterking van de uitstraling van onze scholen. Hiervoor is € 90.000 vrijgemaakt in de periode 2024 t/m 2026.

Leermiddelen
Bij de vervanging van de leermethoden wordt telkens beoordeeld in hoeverre een fysieke methode nog aansluit bij de huidige onderwijsvormen of dat een digitale methode gewenst is. In de regel worden methodes vaker vervangen door een digitale variant.

Voorziening onderhoud

	2023	2024	2025	2026
Dotatie voorziening onderhoud	172.000	172.000	172.000	172.000
Onttrekkingen	-377.500	-323.200	-142.700	-236.200
Mutatie voorziening onderhoud	**-205.500**	**-151.200**	**29.300**	**-64.200**

De geplande uitgaven voor meerjarig onderhoud zijn gebaseerd op de in 2022 geactualiseerde meerjaren onderhoudsplannen waarbij het uitgangspunt is dat 80% van de in de MJOP opgenomen kosten ook daadwerkelijk zullen worden gerealiseerd. Jaarlijks wordt door de stafmedewerker huisvesting en de directeuren bepaald welke onderdelen uit de plannen uitgevoerd (moeten) gaan worden dan wel doorgeschoven kunnen worden. De afgelopen jaren is er fors geïnvesteerd in energiebesparende voorzieningen, enerzijds om de kosten terug te blijven dringen en anderzijds de bewuste zorg voor onze omgeving ook uit te dragen op onze kinderen. Er is daarbij ook rekening gehouden met het optimaliseren van de speelplaatsen en groenvoorzieningen (waterpompen, tuinonderhoud etc.).

3. Liquiditeitsbegroting

Kasstroomoverzicht

	2022	2023	2024	2025	2026
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Resultaat reguliere bedrijfsvoering	177.600	-110.000	-207.000	-108.000	-
Resultaat NPO	-213.000	-150.000	-	-	-
Afboeking vordering DUO	-441.600	-	-	-	-
Overige mutaties eigen vermogen					
Aanpassingen voor:					
- afschrijvingen	284.000	292.000	307.000	318.000	337.000
- mutaties voorzieningen	40.000	-205.500	-151.200	29.300	-64.200
Veranderingen in vlottende middelen:					
- vorderingen	441.600	-	-	-	-
- kortlopende schulden	52.200	-	-	-	-
	340.800	-173.500	-51.200	239.300	272.800
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investeringen in materiële vaste activa	250.000	427.800	227.800	291.800	286.000
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-	-	-	-
	250.000	427.800	227.800	291.800	286.000
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Nieuw opgenomen leningen	-	-	-	-	-
Aflossing langlopende schulden	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-
Mutatie liquide middelen	90.800	-601.300	-279.000	-52.500	-13.200
Beginstand liquide middelen	2.504.800	2.595.600	1.994.300	1.715.300	1.662.800
Mutatie liquide middelen	90.800	-601.300	-279.000	-52.500	-13.200
Eindstand liquide middelen	**2.595.600**	**1.994.300**	**1.715.300**	**1.662.800**	**1.649.600**

Financiele ruimte op basis van risicoprofiel					
Risicobuffer (6,5% van totale baten)	722.000	761.000	700.000	701.000	697.000
Financieringsbuffer (5% van totale baten)	555.000	585.000	539.000	539.000	536.000
Transactiebuffer (2% van totale baten)	333.000	234.000	215.000	216.000	214.000
Benodigde buffer	1.610.000	1.580.000	1.454.000	1.456.000	1.447.000
Financiële ruimte	**985.600**	**414.300**	**261.300**	**206.800**	**202.600**

Treasuryplan

De treasurycommissie wordt gevormd door de voorzitter en een lid van de RvT, de directeur-bestuurder en de controller. Hieronder worden de in het treasurystatuut genoemde punten toegelicht t.b.v. het treasuryplan als onderdeel van de begroting.

1. Evaluatie treasurystatuut

Eind 2020 heeft de treasurycommissie het treasurystatuut geëvalueerd en geactualiseerd, dit in afstemming met de accountant. De geactualiseerde versie is door de Rvt goedgekeurd op 18-1-2021. Het statuut wordt telkens na 4 jaar geëvalueerd en eventueel aangepast. Die evaluatie (en het besluit tot eventuele aanpassingen) vindt plaats in een vergadering van de Raad van Toezicht. Dit statuut wordt derhalve uiterlijk 1 december 2024 geëvalueerd.

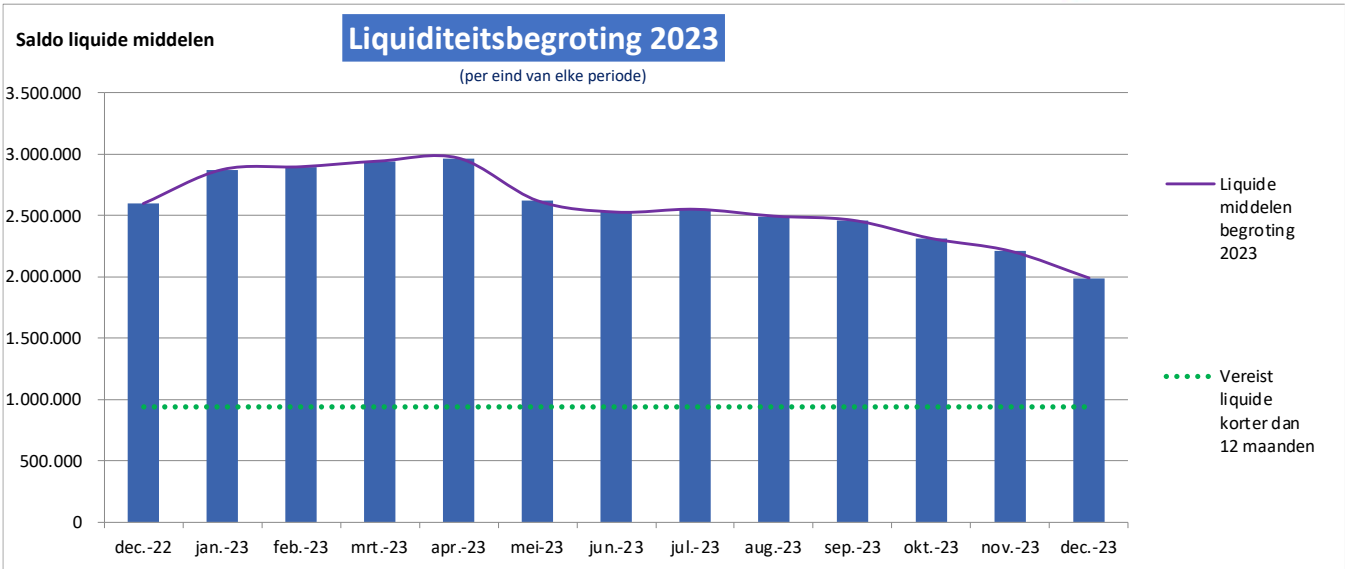
2. Overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie

De liquiditeitsbegroting is gekoppeld aan de exploitatiebegroting 2023 en de daarbij horende investeringsbegroting 2023. Op basis van het resultaat van de conceptbegroting 2023, de geplande investeringen in vaste activa en onttrekkingen uit de voorzieningen dalen de liquide middelen ultimo 2023 ten opzichte van ultimo 2022 met € 601.300.

De gelden op de rekening-courant en de spaarrekening staan het bestuur vrij ter beschikking en er kan op ieder gewenst moment aan de korte-en middellange verplichtingen worden voldaan. De gezonde financiële positie van de stichting maakt haar solvabel genoeg, wat inhoudt dat zij ook aan de lange termijnverplichtingen kan blijven voldoen.

Schatkistbankieren

Na bekendmaking van de negatieve rentetarieven heeft de Rvt in mei 2021 na advisering van de treasurycommissie besloten om over te gaan op schatkistbankieren via het Ministerie van Financiën. Dit is in augustus 2021 geeffectueerd. Schatkistbankieren is in de basis simpelweg het aanhouden van alle publieke middelen bij het ministerie van Financiën (de schatkist). Essentius krijgt dan een rekening-courant bij de schatkist. Vanaf de eigen bankrekening van de stichting wordt dagelijks automatisch geld naar en van de bankrekening van de schatkist overgeboekt. Het betalingsverkeer is ongewijzigd; de crediteuren- en salarisbetalingen worden via de bestaande betaalrekening bij de Rabobank uitgevoerd. Tevens kan de stichting op ieder gewenst moment over haar banktegoeden beschikken. Daarnaast is de Staat in de regel een betrouwbare partner en vanuit haar functie een minder risicovolle bankier dan de commerciële banken. Het grote voordeel is dat de Staat een bodemtarief van 0% hanteert op de positieve tegoeden van de schatkistbankrekeningen en daarmee de rentelasten voor Essentius nihil zijn in periodes van negatieve rentes op de (spaar)rekeningen.

** Het bedrag " Vereist liquide korter dan 12 maanden" is gebaseerd op het in het treasurystatuut opgenomen percentage van 8% van de jaarlijkse baten.*

3. Prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie)

Er zijn de afgelopen periode ontwikkelingen op het gebied van de rentetarieven. In navolging van de Europese Centrale Bank (ECB) hebben de banken de rentes in augustus jl. verhoogd naar 0% en per december zal de rente stijgen naar 0,25% over tegoeden op spaarrekeningen. Bij het schatkistbankieren bij de Staat wordt een bodem(rente)tarief van 0% gehanteerd. De treasurycommissie houdt de stijgende rentes de komende periode nauwlettend in de gaten en zal indien het financieel weer aantrekkelijk is afstappen van het schatkistbankieren.

4. Prognose van de financieringsbehoefte op de korte en middellange termijn

Er is geen financieringsbehoefte op de korte -en middellange termijn. De stichting kan met haar eigen middelen ruimschoots voldoen aan haar verplichtingen en de geplande investeringen uit laten voeren.

5. Voorgestelde maatregelen om te anticiperen op het voorgaande

Er hoeven vooralsnog geen maatregelen genomen te worden aangaande:

- Punt 2: de huidige liquiditeits- en risicopositie
- Punt 3: prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie)
- Punt 4: de financieringsbehoefte op de korte en middellange termijn

De stichting anticipeert reeds op de geplande investeringen, begrotingsresultaten en benodigde liquide middelen.

6. Te verwachten renteresultaten ten opzichte van de begroting

In de begroting 2023 zijn geen rentebaten opgenomen. Met ingang van december 2022 wordt een rentepercentage gehanteerd van 0,25% over saldi op de spaarrekeningen bij de huisbankier, over saldi op de betaalrekening vindt geen rentevergoeding plaats. De bijbehorende bankkosten inzake schatkistbankieren en reguliere bankkosten zullen rond de € 4.000 bedragen voor 2023 bij gelijkblijvend treasurybeleid.

7. Overzicht van transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt

De stichting heeft de afgelopen periode geen activiteiten ontplooid op de geld- of kapitaalmarkt en is niet voornemens om daar het komende jaar verandering in te brengen.

8. Overzicht van gegoede debiteuren, omdat de kredietwaardigheid van tegenpartijen onderhevig kan zijn aan veranderingen.

De grootste debiteuren van de stichting zijn de overheidsinstanties, te weten het Ministerie van OC&W en de gemeentes Oude IJsselstreek en Aalten. Ook de samenwerkingsverbanden Oost-Achterhoek en Doetinchem behoren tot de grotere debiteuren. Daarnaast zijn er diverse medegebruikers van de schoolgebouwen, welke middels in huurovereenkomsten/contracten vastgelegde afspraken bijdragen in de kosten. Tevens zijn er nog een aantal debiteuren, met name onderwijsinstellingen of onderwijs gerelateerde instellingen, die bijdragen in de kosten van de stichting. De kredietwaardigheid van deze debiteuren geven geen aanleiding tot het vormen van een voorziening dubieuze debiteuren of andere maatregelen om openstaande vorderingen te kunnen innen.